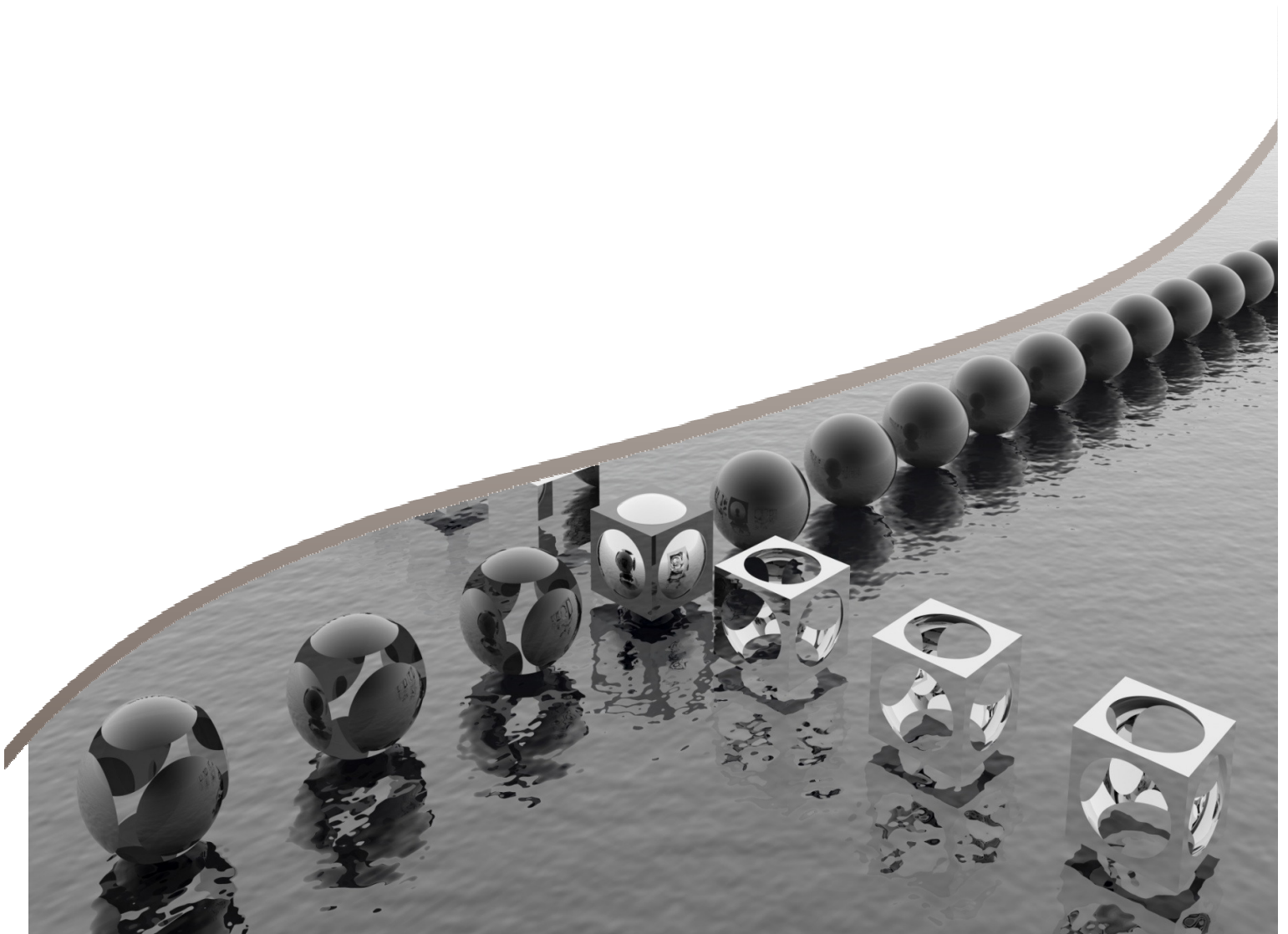

Financiële vraagstukken “feiten en cijfers” transitie nieuw stelsel jeugd

Opdracht 1: Dataverzameling

Eindrapportage

Oktober 2012

Auteurs:

Ingrid van Es en Dirk Crum

Capgemini Consulting

Inhoud

DANKWOORD	4
MANAGEMENTSAMENVATTING	5
1 INLEIDING	7
2 ONDERZOEKSAANPAK	8
2.1 Aanpak op hoofdlijnen.....	8
2.2 Interpretatie onderzoeksvraag.....	8
2.3 Uitgangspunten.....	9
2.4 Proces gegevensverzameling	9
3 BETROUWBAARHEID EN VOLLEDIGHEID	10
3.1 Betrouwbaarheid	10
3.2 Volledigheid	10
4 UITKOMSTEN DATAVERZAMELING	11
4.1 Cliëntenzorg	11
4.1.1 <i>Bureau Jeugdzorg</i>	12
4.1.2 <i>Instellingen Jeugd- en opvoedhulp</i>	13
4.1.3 <i>Geestelijke Gezondheidszorg</i>	15
4.1.4 <i>LVB</i>	17
4.2 Personeelssamenstelling	19
4.2.1 <i>Cijfers personeelssamenstelling</i>	19
4.2.2 <i>Cao informatie</i>	22
4.3 Gebouwen.....	23
4.4 Overige kosten	24
BIJLAGE A: OVERZICHT GEGEVENSBRONNEN	26
BIJLAGE B: FORMAT DATABESTAND	27
BIJLAGE C: OVERZICHT OPGENOMEN INSTELLINGEN PER BRANCHE	28
BIJLAGE D: OVERZICHT AFKORTINGEN	32

Dankwoord

Wij willen alle personen en organisaties die gegevens hebben aangeleverd in het kader van de dataverzameling hartelijk bedanken voor hun tijd, openheid en constructieve meedenken om tot een valide gegevensset te komen. Zonder uw medewerking was de totstandkoming van dit rapport niet mogelijk geweest.

Voor een volledige lijst van organisaties die hebben geparticipeerd in de gegevensaanlevering verwijzen wij naar de bijlage.

Managementsamenvatting

Het Rijk is voornemens om alle vormen van jeugdzorg onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten te brengen. Deze stelselwijziging jeugd is geen overheveling van wettelijke taken van de ene overheid/financier naar de andere. Het gaat om het intrekken van de Wet op de jeugdzorg en het schrappen van aanspraken uit de AWBZ en de Zorgverzekeringswet. Daarvoor in de plaats komt een geheel nieuwe wet die gemeenten de verantwoordelijkheid geeft om vorm en inhoud te geven aan de ondersteuning en zorg aan kinderen en ouders die in hun gemeente wonen. Dit voornemen van het Rijk heeft consequenties voor de huidige instellingen, cliënten en voor de huidige financiers. Maar ook voor gemeenten die te maken krijgen met een efficiëncykorting van € 80 miljoen in 2015, € 200 miljoen in 2016 en vanaf 2017 structureel € 300 miljoen ten opzichte van het huidige budget dat omgaat in de jeugdzorg.

Verskillende overgangsscenario's zijn hierbij denkbaar (bron: Werkgroep Overgangsmaatregelen; "Verantwoord over de drempel"):

1. Geen overgangsmaatregel, volledige vrijheid aan gemeenten om invulling te geven aan de zorginkoop.
2. Continuïteit van zorg voor cliënten via een wettelijke overgangsmaatregel met de zekerheid dat zij het traject waar zij bij transitiedatum al in zitten kunnen voortzetten bij dezelfde zorgaanbieder/hulpverlener.
3. Continuïteit van zorg voor cliënten en meer baanzekerheid, door naast een wettelijke overgangsmaatregel voor continuïteit van zorg voor cliënten instellingen een bepaalde omzetgarantie te bieden.

Alvorens tot verdere keuzes te komen over de overgangsscenario's heeft het bestuurlijk overleg (Rijk, IPO en VNG) besloten tot een vervolgonderzoek naar de kwantitatieve en financiële aspecten van de overgang. Het onderzoek naar de kwantitatieve en financiële aspecten bestaat uit drie onderdelen:

- Opdracht 1: dataverzameling voor het in kaart kunnen brengen van de frictiekosten en budgetruimte van gemeenten.
- Opdracht 2: berekening frictiekosten.
- Opdracht 3: berekening van de budgetruimte van gemeenten gedurende de overgangsperiode.

Deze rapportage heeft betrekking op opdracht 1, de dataverzameling. De dataverzameling moet leiden tot een dataset die voldoende bruikbaar is bij het beantwoorden van de vragen in opdracht 2 en 3.

De frictiekosten kunnen ontstaan op gebied van cliëntenzorg, personeel, gebouwen en overige kosten van zorgaanbieders. In afstemming met de Werkgroep Overgangsmaatregelen zijn de benodigde gegevens en definities vastgesteld om te komen tot een valide gegevensset.

Uitgangspunt is geweest om zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande databronnen. Enerzijds om te voorkomen dat zorgaanbieders en Bureaus Jeugdzorg aanvullende registraties danwel data selecties moeten maken, met het risico van fouten in de registratie danwel selectie en het niet tijdig kunnen aanleveren van de gegevens. Anderzijds om de administratieve last bij de Bureaus Jeugdzorg, zorgaanbieders en andere organisaties zoveel mogelijk te beperken. Voor de Orthopedagogische Behandelcentra (hierna OBC) en de Multifunctionele Centra (hierna MFC) is in overleg met de brancheorganisatie uiteindelijk wel een instellingsenquête uitgezet omdat gegevens niet voor handen waren.

In onderstaande tabel zijn per thema de verzamelde gegevens weergegeven en de bron waaruit de gegevens gehaald zijn.

Thema	Gegevens	Bronnen
1. Cliëntenzorg	Per zorgsoort: <ul style="list-style-type: none">• Aantal cliënten• Omzet/ budget• Gemiddelde doorlooptijd• Gemiddelde wachttijd• Financier	Jeugdzorg Nederland, GGZ Nederland, Landelijke Vereniging Eerstelijns Psychologen (LVE), VOBC, instellingsenquêtes, APE, DBC Onderhoud
2. Personeelssamenstelling	<ul style="list-style-type: none">• Aantal FTE• Verdeling naar leeftijdscategorieën• Verdeling naar salarisklassen/FWG• Verdeling tijdelijk en vast personeel	PGGM, GGZ Nederland, VOBC

Thema	Gegevens	Bronnen
3. Gebouwen	<ul style="list-style-type: none"> • Restant boekwaarde, jaarlijks huurbedrag 	Jaarrekeningen
4. Overige kosten	<ul style="list-style-type: none"> • Automatiserings-, en overige kosten 	Jaarrekeningen

De gegevensset is gevalideerd door middel van steekproef controles op juiste overname van gegevens uit de brondocumentatie en ratio controles op basis van logica principes. Over de inhoud en het proces is gerapporteerd aan de Werkgroep Overgangsmaatregelen.

De set gegevens die is verzameld en in deze rapportage wordt gepresenteerd kan beschouwd worden als een betrouwbare gegevensset.

1 Inleiding

Het Rijk is voornemens om alle vormen van jeugdzorg onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten te brengen. Deze stelselwijziging jeugd is geen overheveling van wettelijke taken van de ene overheid/financier naar de andere. Het gaat om het intrekken van de Wet op de jeugdzorg en het schrappen van aanspraken uit de AWBZ en de Zorgverzekeringswet. Daarvoor in de plaats komt een geheel nieuwe wet die gemeenten de verantwoordelijkheid geeft om vorm en inhoud te geven aan de ondersteuning en zorg aan kinderen en ouders die in hun gemeente wonen. Dit voornemen van het Rijk heeft consequenties voor de huidige instellingen, cliënten en voor de huidige financiers. Maar ook voor gemeenten die te maken krijgen met een efficiencykorting van € 80 miljoen in 2015, € 200 miljoen in 2016 en vanaf 2017 structureel € 300 miljoen ten opzichte van het huidige budget dat omgaat in de jeugdzorg.

Verskillende overgangsscenario's zijn hierbij denkbaar (bron: Werkgroep Overgangsmaatregelen; "Verantwoord over de drempel"):

1. Geen overgangsmaatregel, volledige vrijheid aan gemeenten om invulling te geven aan de zorginkoop.
2. Continuïteit van zorg voor cliënten via een wettelijke overgangsmaatregel met de zekerheid dat zij het traject waar zij bij transitiedatum al in zitten kunnen voortzetten bij dezelfde zorgaanbieder/hulpverlener.
3. Continuïteit van zorg voor cliënten en meer baanzekerheid, door naast een wettelijke overgangsmaatregel voor continuïteit van zorg voor cliënten instellingen een bepaalde omzetgarantie te bieden.

Alvorens tot verdere keuzes te komen over de overgangsscenario's heeft het bestuurlijk overleg (Rijk, IPO en VNG) besloten tot een vervolgonderzoek naar de kwantitatieve en financiële aspecten van de overgang. Het onderzoek naar de kwantitatieve en kwalitatieve aspecten bestaat uit drie onderdelen:

- Opdracht 1: dataverzameling voor het in kaart kunnen brengen van de frictiekosten en budgetruimte van gemeenten.
- Opdracht 2: berekening frictiekosten.
- Opdracht 3: berekening van de budgetruimte van gemeenten gedurende de overgangsperiode.

Het Ministerie van VWS heeft Capgemini Consulting gevraagd om Opdracht 1 uit te voeren.

Doel van dit onderzoek is om te komen tot dataverzameling ter voorbereiding van bepaling van frictiekosten van de verschillende overgangsscenario's en de effecten daarvan op de budgetruimte voor gemeenten.

In deze opdracht dient een dataset verzameld te worden die nodig is voor de berekeningen van opdracht 2 en 3. Het gaat hierbij onder meer om de volgende data:

- Een kwantitatief overzicht van de betrokken instellingen/zorgaanbieders naar zorgsoorten, naar omvang van de zorgsoorten en per zorgsoort de financieringsbron. Voor de Bureaus Jeugdzorg uitgesplitst naar de te onderscheiden taken.
- Inzicht in de personeelssamenstelling: leeftijd, duur en aard dienstverband, aard functie en opleidingsniveau.
- Inzicht in de gebouwen: huur of koop, restant boekwaarde, duur huurcontract, eventueel mogelijkheden –inclusief termijnen daarbij– van herbestemming, relevante afspraken over gebruik/eigendom met financiers.
- Relevante Cao-informatie, er zijn immers verschillende Cao's van toepassing die mogelijk ieder een ander effect op de afvloeiingskosten van personeel kunnen hebben.
- Aantallen in zorg zijnde cliënten per zorgsoort, aantal geïndiceerde maar nog niet in zorg zijnde cliënten per zorgsoort en gemiddelde doorlooptijden van de zorg naar zorgsoort.
- Inzicht in andere kosten, zoals bijvoorbeeld ICT-kosten.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de onderzoeks aanpak van de dataverzameling beschreven met daarin de interpretatie van de onderzoeksvraag en het feitelijke verzamelen en uitvragen van de gegevens. In hoofdstuk 3 is de mate van betrouwbaarheid van de dataverzameling in de vorm van uitkomsten van validatie en controles beschreven. In hoofdstuk 4 zijn de uitkomsten van de dataverzameling per thema (cliëntenzorg, personeel, gebouwen en overige kosten) uitgewerkt.

2 Onderzoeksaanpak

2.1 Aanpak op hoofdlijnen

Het onderzoek is gestart met de interpretatie van de onderzoeksvraag naar een concrete set van benodigde gegevens en definities en het dataformat voor het uitvragen en verzamelen van de benodigde onderzoeksgegevens. Vervolgens heeft de feitelijke dataverzameling en de uitvraag van de gegevens bij betrokken partijen plaatsgevonden. Deze gegevens zijn gevalideerd en vervolgens met de aanpak verwerkt in deze eindrapportage. Het project is uitgevoerd in de periode 20 augustus t/m 15 oktober.

In onderstaande tabel 1 zijn per stap de activiteiten en resultaten op hoofdlijnen weergegeven.

Introductie	Interpretatie onderzoeksvraag	Verzamelen en uitvragen gegevens	Valideren en eindrapportage
<p>Activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opdrachtgever verstuurd een brief aan de betrokken partijen met doelstelling en belang van deelname 	<p>Activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen definities en dataformat voor uitvragen en verzamelen data • Bespreken en vaststellen definities en dataformats door de stuurgroep 	<p>Activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Feitelijk verzamelen van gegevens uit bestaande rapportages • Uitzetten aanvraag voor data aanlevering bij betrokken partijen • Monitoring voortgang aanlevering 	<p>Activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen eindrapportage
<p>Resultaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brief verstuurd aan betrokken partijen 	<p>Resultaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vastgestelde dataformat met definities en invulinstructies 	<p>Resultaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Data aanleveringen vanuit aangeschreven partijen • Data verzameling uit bestaande rapportages 	<p>Resultaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door de stuurgroep gevalideerde uitkomsten • Door de stuurgroep vastgestelde eindrapportage
20aug	4 sept	27 sept	1 okt

Tabel: 1

2.2 Interpretatie onderzoeksvraag

De dataverzameling dient als basis voor de onderbouwing van de soorten en omvang van frictiekosten en de budgetruimte van gemeenten die ontstaan in de verschillende overgangsscenario's bij de transitie van de huidige wetgeving naar de nieuwe wet. Voldoende kwaliteit en de betrouwbaarheid van de gegevens uit de dataverzameling is van belang om een juiste inschatting van de frictiekosten mogelijk te maken, en daarmee de besluitvorming over het overgangsscenario.

Methode

De dataverzameling is gestart met het in detail uitwerken van de interpretatie van de onderzoeksvraag. De benodigde gegevens en definities zijn vastgesteld in de Werkgroep Overgangsmaatregelen. Op deze manier is de interpretatie van de gegevens eenduidig voor de partijen die deze gegevens moeten aanleveren, wat de onderlinge vergelijkbaarheid ten goede komt. Tevens wordt voorkomen dat aanvullende gegevens uitvraag dan wel dataverzameling nodig is in de tweede opdracht, doordat data niet volledig, juist of betrouwbaar blijken.

De uitkomsten van de interpretatie van de onderzoeksvraag zijn opgenomen in een dataformat inclusief instructie waarin de definities en bronnen van de verschillende gegevens helder en eenduidig zijn beschreven.

Tevens faciliteert het format een gestructureerde vastlegging van de gegevens, wat de verwerking en analyse bij de berekening van de frictiekosten in de tweede opdracht ten goede komt. Het dataformat is vastgesteld door de Werkgroep Overgangsmaatregelen.

2.3 Uitgangspunten

Om binnen de korte doorlooptijd van het onderzoek te kunnen voldoen aan een betrouwbare en volledige dataverzameling zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- *Zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande databronnen*
Enerzijds om te voorkomen dat instellingen of organisaties aanvullende registraties danwel data selecties moeten maken, met het risico van foute registratie danwel selectie en het niet tijdig kunnen aanleveren van de gegevens. Anderzijds om de administratieve last bij de instellingen en organisaties zoveel mogelijk te beperken.
- *Centrale dataverzameling*
De reeds openbare beschikbare gegevens uit jaardocumenten, brancherapportages en dergelijke zijn centraal door Capgemini in het dataformat ingevuld en niet nogmaals aan de instelling of organisatie gevraagd.
- *Steekproeven*
Waar de betrouwbaarheid van de gegevens dit toelaat wordt gewerkt met steekproeven die voor het gehele jeugdzorg veld (of branche onderdelen daarvan) kunnen gelden.
- *Meest recente data*
In de dataverzameling is gebruik gemaakt van de meest recente beschikbare data. Waar mogelijk is data gebruikt gebaseerd op boekjaar 2011. Indien deze data niet beschikbaar waren, is teruggegrepen naar 2010 of zelfs 2009. Na gegaan is of dit bezwaarlijk is voor de berekening in opdracht twee en drie, dit is echter voor de onderwerpen waar het om gaat niet het geval. In de toelichting bij de gegevens is steeds het bronjaar vermeld.

2.4 Proces gegevensverzameling

In deze fase is met verschillende partijen in gesprekken verkend of zij invulling kunnen geven aan (delen van) de informatievraag uit het dataformat. Op basis van de beschikbare informatie, inschatting van de kwaliteit en de kosten zijn uiteindelijk bij de volgende partijen gegevens opgevraagd:

Gegevens	Bronnen
Per zorgsoort: <ul style="list-style-type: none"> • Aantal cliënten • Omzet/ budget • Gemiddelde doorlooptijd • Gemiddelde wachttijd • Financier 	Jeugdzorg Nederland, GGZ Nederland, LVE, VOBC, instellingsenquêtes, APE, DBC Onderhoud
<ul style="list-style-type: none"> • Aantal FTE • Verdeling naar leeftijdscategorieën • Verdeling naar salarisklassen/FWG • Verdeling tijdelijk en vast personeel 	PGGM, GGZ Nederland, VOBC
<ul style="list-style-type: none"> • Restant boekwaarde, jaarlijks huurbedrag 	Jaarrekeningen
<ul style="list-style-type: none"> • Automatiserings-, en overige kosten 	Jaarrekeningen

Tabel: 2

Om de volledigheid van de dataverzameling te maximaliseren heeft gedurende de periode van gegevensaanlevering actieve monitoring plaatsgevonden in de vorm van:

- Tussentijdse rapportage over de voortgang aan de Werkgroep Overgangsmaatregelen;
- Telefonische ondersteuning voor de aanleverende partijen (met name bij de instellingsenquêtes) bij vragen;
- Tijdig rappeleren van de aanleverende partijen per mail en telefoon;
- Het adviseren van de opdrachtgever met betrekking tot het uitzetten van acties ter vergroting van het commitment bij partijen om gegevens aan te leveren.

3 Betrouwbaarheid en volledigheid

Het valideren van de verzamelde en aangeleverde gegevens is noodzakelijk om tot een goede basisset te komen, waarmee in de volgende fase van het onderzoek berekeningen gemaakt kunnen worden. In dit hoofdstuk worden de uitgevoerde validatie controles beschreven. Daarnaast worden in dit hoofdstuk de aannames beschreven die zijn gemaakt voor de verschillende gegevens. Deze aannames zijn bijvoorbeeld gemaakt voor het toedelen van totaalcijfers naar jeugd en het extrapoleren van gegevens naar een zelfde boekjaar.

3.1 Betrouwbaarheid

De verzamelde data zijn direct na aanlevering gevalideerd, zodat binnen het tijdsbestek van het onderzoek nog eventuele correcties danwel aanvullingen verwerkt konden worden. Het valideren van de gegevens heeft volgens de volgende methode plaatsgevonden:

Steekproef controles

De instellingen en organisaties die gegevens aanleveren wordt gevraagd tevens de brondocumenten (bijvoorbeeld jaarverslag, jaarrekening) mee te sturen. Steekproefsgewijs is gecontroleerd of de gegevens in het dataformat correct zijn overgenomen uit de brondocumenten.

Ratio controles

Op basis van een aantal 'logica principes' zijn kruisverband controles uitgevoerd over de verzamelde en aangeleverde data. Hierbij valt te denken aan:

- Verhouding omzet ten opzichte van het aantal medewerkers;
- Verhouding omzet ten opzichte van de totale boekwaarde;
Deze verhouding blijkt in de praktijk moeilijk als ratio controle gebruikt te kunnen worden omdat instellingen onderling verschillen in het vastgoed dat zij bezitten. De restant boekwaarde wordt onder andere bepaald door het type zorg, de ouderdom van de gebouwen en de wijze van financiering.
- Verhouding FTE en aantal personeelsleden;
- Verhouding omzet ten opzichte van het aantal cliënten;
- Gemiddelde opbrengst cliënt of eenheid in vergelijking met de landelijk geldende tarieven.

Expert controles

Gedurende de gegevensverzameling en de vaststelling van deze rapportages heeft op de volgende momenten afstemming plaatsgevonden met experts uit het veld:

- Tijdens de gegevens uitvraag en interpretatie heeft afstemming plaatsgevonden met de brancheorganisaties over de betrouwbaarheid en interpretatie van de gegevens.
- In overleg met TNO Bouw (voormalig College Bouw) is gekeken naar de wijze waarop, met de huidige beschikbare gegevens, gekomen kan worden tot een beste inschatting voor de toedeling van de kosten gerelateerd aan gebouwen naar de inzet voor jeugdzorg.

De aangeleverde gegevens zijn betrouwbaar bevonden door de onderzoekers.

3.2 Volledigheid

Gezien de korte doorlooptijd van de gegevensverzameling is het niet mogelijk geweest om alle gegevens binnen de gestelde tijd volledig, juist en tijdig te verzamelen. Er is daarom een aantal aannames gedaan en een aantal maatregelen genomen. Deze worden hieronder beschreven.

Extrapoleren tot hetzelfde boekjaar

Er is voor dit onderzoek zoveel mogelijk gebruik gemaakt van reeds bestaande/beschikbare bronnen. Dit heeft ertoe geleid dat er bronnen zijn gebruikt die verwijzen naar een verschillend boekjaar.

De gegevens van de provinciaal gefinancierde jeugdzorg (BJZ/J&O) en Jeugdzorg^{plus} komen uit het jaar 2010 (o.a. Brancherapportage 2010). De gegevens die voor de GGZ zijn verzameld behoren voor de Zorgverzekeringswet tot het boekjaar 2011 en voor de AWBZ tot het boekjaar 2010. Gegevens uit de branche enquêtes vanuit de VOBC komen voor een klein deel uit het jaar 2010 en voor het merendeel uit het jaar 2011. De aanname hierbij is dat de kengetallen voor 2010 tevens toepasbaar en vergelijkbaar zijn met 2011. In overleg met Jeugdzorg Nederland is de verwachting dat de brancherapportage 2011 op hoofdlijnen overeenkomst met 2010.

Personeelsgegevens totale branche deels gelijk aan personeel werkzaam voor jeugd

Bij de gegevens voor personeel die aangeleverd zijn door PGGM is geen onderscheid gemaakt tussen patiëntgebonden en niet patiëntgebonden personeel. De aanname hierin is dat in geval van verminderde zorginkoop in beide categorieën sprake kan zijn van afvloeiing.

Gegevens van PGGM met betrekking tot personeelssamenstelling zijn opgevraagd op branche niveau van de Jeugdzorg, GGZ en Gehandicaptent sector. Daarnaast is het totaal aantal FTE in de GGZ gecorrigeerd voor personeel werkzaam ten behoeve van jeugdigen. Dit is gedaan op basis van de procentuele verhouding tussen de circuits Kinder & Jeugd en overige circuits binnen de GGZ (bron: sectorrapportage GGZ 2010). Voor de OBC en MFC zijn het werkelijke aantal FTE werkzaam bij de instelling opgevraagd in de instellingsenquête.

Toedeling gebouw en overige kosten aan jeugd

Gegevens over gebouwen en overige kosten zijn gehaald uit de jaarverslagen van de instellingen. Deze gegevens zijn naar een landelijk niveau geaggregeerd. Omdat we te maken hebben met gemixte instellingen hebben we deze totaal cijfers toegeschreven aan gebruik voor jeugdigen. Deze toedeling is gedaan door gebruik te maken van de verhouding van de geleverde zorg in de circuits jeugd en de overige circuits (GGZ) en voor de OBC's en MFC's op basis van een instellingsenquête.

4 Uitkomsten dataverzameling

In dit hoofdstuk zijn de uitkomsten van de dataverzameling voor de thema's cliëntenzorg, personeelssamenstelling, gebouw en overige kosten uitgewerkt.

4.1 Cliëntenzorg

Het doel van de informatieverzameling over de cliëntenzorg is om zicht te krijgen in de omvang van de zorg op jaarbasis. Deze informatie is nodig om de inhoudelijke en financiële effecten van de verschillende overgangsscenario's uit te werken en te komen tot besluitvorming.

Een van de mogelijke overgangsscenario's in de transitie van de jeugdzorg betreft het borgen van de continuïteit van zorg voor cliënten of cliënten die reeds een indicatie hebben. Dit scenario biedt cliënten via een wettelijke overgangsmaatregel de zekerheid dat zij het traject waar zij bij transitiedatum in zitten danwel voor geïndiceerd zijn, maar nog geen zorg ontvangen, kunnen voortzetten. Voor cliënten, waarbij middels een indicatiebesluit is vastgesteld dat de cliënt is aangewezen op jeugdzorg, geldt voor de gemeenten dat zij aan de rechten en verplichten die gebonden zijn aan het indicatie besluit moeten voldoen tot één jaar na inwerkingtreding van de nieuwe wet. Voor pleegzorg geldt echter dat er geen einddatum voor de rechten en verplichtingen zijn jegens de gemeente die verbonden zijn aan een indicatiebesluit (waarin is vastgesteld dat de jeugdige aangewezen is op pleegzorg).

Om inzicht te krijgen in de mate waarin die deze cliënten beslag leggen op de totale budgetruimte zijn de volgende cliëntenzorg gegevens inzichtelijk gemaakt:

- het aantal cliënten danwel aantal eenheden per zorgsoort;
- de opbrengsten danwel budgetten op jaarbasis;
- de wachttijd tot start van de behandeling;
- de gemiddelde duur van de zorg.

Verwachting is dat deze gegevens voor bijvoorbeeld extramurale en intramurale trajecten anders zijn. De cliëntenzorg gegevens zijn daarom gespecificeerd naar zorgsoort.

4.1.1 Bureau Jeugdzorg

Nederland telt vijftien Bureaus Jeugdzorg, in bijlage C is een lijst van de Bureaus Jeugdzorg opgenomen. Hierin zijn tevens de drie Landelijk Werkende Instellingen (LWI's) opgenomen, die net als de Bureau Jeugdzorg jeugdbescherming en jeugdreclassering bieden.

Alle Bureaus Jeugdzorg en LWI's worden voor 96% (€ 566,6 mln.) gefinancierd door de Provincies en Groot Stedelijke Regio's en voor 4% (€ 23,6 mln.) door anderen (o.a. gemeente en Rijk). De totale opbrengst bedroeg in 2010 € 590,2 mln. Op het moment van schrijven is de Brancherapportage Jeugdzorg 2011 nog niet opgeleverd. Jeugdzorg Nederland verwacht echter dat de opbrengsten en kosten nagenoeg gelijk blijven en de cliëntaantallen een lichte stijging kennen. De Bureaus Jeugdzorg en de LWI's hebben de volgende taken (zorgsoorten):

- Toegangsfunctie (indicatiestelling en casemanagement);
- Jeugdbescherming;
- Jeugdreclassering;
- Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK);
- Kindertelefoon.

Casemanagement wordt in diverse varianten aangeboden, onderverdeeld in zwaarte. Gegevens over het aantal uitgevoerde trajecten zijn onbekend. De aannahme is gedaan dat aan alle jeugdigen met een geaccepteerde aanmelding een bepaalde vorm van casemanagement wordt geboden. De opbrengst in onderstaande tabel is gedefinieerd als de baten (o.a. doeluitkeringen provincies/stadsregio's en baten van overige financiers als gemeenten en Rijk) inclusief alle incidentele middelen gebaseerd op de jaarrekeningen van de individuele instellingen, welke in de brancherapportage zijn geaggregeerd naar landelijk niveau.

zorgsoort	Eenheid	Aantal	Opbrengst (mln. euro's)	Gemiddelde doorlooptijd (weken)	Gemiddelde wachttijd (weken)	Financier
Toegang: indicatie & casemanagement	Geaccepteerde aanmeldingen ¹	63.720	165,3	10	NVT	Provincie
Jeugdbescherming	Aantal jeugdigen dat begeleid is door JB	50.671	277,4	111	Gemiddeld 69% binnen 4 wkn	Provincie
Jeugdreclassering	Aantal jeugdigen dat begeleid is door JR	16.883	64,9	86	6	Provincie
Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)	Adviezen en onderzoeken	62.001	41,3	10 (van onderzoek)	1	Provincie
Kindertelefoon	Contacten	141.238	5,9	NVT	NVT	Provincie
Niet-wettelijk clientgebonden baten (o.a. Jeugdinterventie teams)			35,4	NVT	NVT	Provincie, Rijk, Gemeenten en anderen
Totaal			590,2			

Tabel 3

Bron: Brancherapportage Jeugdzorg 2010¹, kamerbrief toegankelijkheid jeugdzorg 24 oktober 2011 (doorlooptijd eerste indicatiebesluiten) jaarverslag kindertelefoon 2010 (aantal kindertelefoon) en systeem BIJ van het Ministerie van V&J (gemiddelde doorlooptijd en wachttijd Jeugdbescherming en reclassering)

De doorlooptijd van de toegangstaken is gedefinieerd als de gemiddelde doorlooptijd in weken voor alle eerste indicatiebesluiten bij bureau jeugdzorg in het vrijwillig kader in 2010.

De wachttijd voor Jeugdreclassering betreft de gemiddelde doorlooptijd van het eerste contact met de jeugdreclasseringmedewerker, na aanmelding van een cliënt met verzoek tot begeleiding. Voor de Jeugdbescherming betreft de wachttijd het aantal weken van uitspraak maatregel tot eerste contact met de (gezins)voogd. De wachttijd voor het AMK betreft de aanmelding tot start onderzoek. De gegevens van de provincie laten grote verschillen zien, wat vraagtekens zet bij de betrouwbaarheid.

4.1.2 Instellingen Jeugd- en opvoedhulp

In Nederland zijn 55 instellingen voor jeugd- en opvoedhulp (Bron: brancherapportage Jeugdzorg Nederland). Hiervan leveren 42 organisaties alleen jeugd- en opvoedhulp, 8 organisatie jeugd- en opvoedhulp en Jeugdzorg^{plus} en 5 organisaties Jeugdzorg^{plus}. Enkele van deze instellingen leveren tevens jeugd GGZ of Jeugd LVB zorg. In bijlage C is een lijst van de instellingen opgenomen. Het justitiële aanbod dat een aantal instellingen biedt is buiten beschouwing gelaten, omdat deze onderdelen geen deel uitmaken van de transitie.

In tabel 4 zijn de gegevens over de instellingen voor jeugd- en opvoedhulp weergegeven per zorgsoort. De opbrengst is gedefinieerd als de structurele en incidentele provinciale opbrengsten en voor de Jeugdzorg^{plus} als de rijkssubsidie. De opbrengst is bij Jeugdzorg Nederland enkel bekend op totaal niveau en niet op zorgsoort niveau, dit omdat de wijze van financiering per provincie kan verschillen (bijvoorbeeld trajectfinanciering en financiering op zorgvormen). Om meer inzicht te krijgen in de verdeling van de opbrengst naar zorgsoorten is in de Uitvoeringsprogramma's voor de Jeugdzorg van de Provincies gekeken naar de verdeling over de zorgsoorten dag- en nachthulp, pleegzorg, verblijf deeltijd en jeugdhulpverlening. In totaal houden 8 provincies en 3 stadsregio's deze indeling aan, werkt 1 provincie met een vergelijkbare meer gedetailleerde indeling, 2 provincies enkel met totalen en werkt 1 provincie met trajectfinanciering. In tabel 5 is uit de uitvoeringsprogramma's van de provincies de procentuele verdeling van de provinciale opbrengsten naar zorgsoorten opgenomen. Deze verdeling is vervolgens toegepast op de opbrengstverdeling in tabel 4. Hierbij is dag- en nachthulp toegerekend aan verblijf 24 uren (excl. Jeugdzorg^{plus}), dagbehandeling is toegerekend aan verblijf acc. deeltijd en pleegzorg aan verblijf pleegzorg. Spoedeisende zorg komt voor in een ambulante variant en met verblijf voor zowel pleegzorg als residentieel. In de bekostiging is spoedzorg inbegrepen. Voor spoedeisende zorg zijn daarom geen afzonderlijke opbrengsten opgenomen.

Op het moment van schrijven is de brancherapportage jeugdzorg 2011 nog niet opgeleverd. Jeugdzorg Nederland verwacht echter dat de opbrengsten en kosten nagenoeg gelijk blijven en de cliënten aantallen een lichte stijging kennen.

¹ In de brancherapportage 2010 is vermeld dat niet alle Bureaus Jeugdzorg dezelfde werkwijze voor deze (geaccepteerde) aanmeldingen hanteren. Zo sluit het ene bureau het dossier van een cliënt met een AWBZ-indicatie als geen sprake is van een mogelijke onveilige situatie voor de jeugdige. Krijgt deze jeugdige een herindicatie, dan heet dit een nieuwe aanmelding. Een ander bureau laat eenzelfde dossier openstaan, zodat bij een herindicatie geen sprake is van een nieuwe aanmelding. Hierdoor zijn de gegevens van bureaus soms slecht vergelijkbaar.

zorgsoort	Eenheid	Aantal	Opbrengst (mln. euro's)	Gemiddelde doorlooptijd (maanden)
Jeugdhulp	Aantal jeugdigen dat gebruik heeft gemaakt van de betreffende zorgsoort (stand 1-1-2010 plus instroom 2010)	50.688	263,5	8,2
Verblijf acc. Deeltijd		9.082	152,8	11,5
Verblijf pleegzorg		20.063	181,2	22,2
Verblijf acc. 24-uurs (excl. JeugdzorgPlus)		11.178	368,5	11,6
Spoedeisende zorg		11.392		1,0
Jeugdhulp zonder indicatie		4.770		NVT
Totaal		107.173	966,0	
JeugdzorgPlus		2.952	188,1	8,1
Totaal	110.125			

Tabel: 4

Bron: Brancherapportage Jeugdzorg 2010², uitvoeringsprogramma's 2012 provincies (verdeling opbrengst over zorgsoorten)

zorgsoort	Subsidie verdeling Uitvoeringsprogramma's provincies
Dag- en nachthulp	37%
Pleegzorg	19%
Dagbehandeling	16%
Totaal verblijf	73%
Jeugdhulp	27%
Totaal jeugdhulp	27%
Totaal	100%

Tabel:5

Bron: Uitvoeringsprogramma's 2012 Provincies

De wachttijden per zorgsoort zijn vastgelegd in de categorieën nul tot 4 weken, 4 tot 9 weken en langer dan 9 weken. De gegevens over de wachttijden in de categorieën 0 tot 4 weken en 4 tot 9 weken en een specificatie per zorgsoort zijn onvoldoende volledig en juist en derhalve zijn deze niet opgenomen in deze rapportage. De categorie langer dan 9 weken wordt tevens via de provincies aan het Rijk aangeleverd en is wel voldoende betrouwbaar. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van het aantal jeugdigen dat langer dan 9 weken op zorg wacht zonder dat zij een andere vorm van Provinciale Jeugdzorg ontvangen (netto wachtlijst). Er zijn dus meer wachtende dan alleen de wachtenden langer dan 9 weken, verwachting is dat dit aantal substantieel hoger is.

² Jeugdigen kunnen meerdere zorgsoorten naast elkaar ontvangen, de totalen in de tabel betreffen niet de unieke zorgtrajecten. De brancherapportage rapporteert in 2010 in totaal 78.271 zorgtrajecten.

Provincie/ Groot stedelijke regio	Netto wachtlijst peildatum 1-7-2011
Regio Noord	84
Regio Oost	298
Regio Noordwest	424
Regio Zuidwest	303
Regio Zuid	282
Totaal	1391

Tabel: 6

Bron: Kamerbrief toegankelijkheid jeugdzorg 24 oktober 2011

4.1.3 Geestelijke Gezondheidszorg

Jeugdigen met psychiatrische problematiek kunnen in de eerstelijns zorg terecht bij de eerstelijnspsychologen en in de tweedelijnszorg bij de GGZ instellingen danwel vrijgevestigden. De 1^e lijnszorg valt onder de Zorgverzekeringswet en de 2^e lijnszorg valt voor jeugdigen deels onder de Zorgverzekeringswet (ambulante behandeling of klinische behandeling korter dan een jaar) en deels onder de AWBZ (klinische behandeling langer dan een jaar, begeleid of beschermd wonen en extramurale begeleiding).

Eerstelijns psychologen

Bij de Landelijke Vereniging van Eerstelijns psychologen (LVE) zijn 901 psychologen aangesloten. Zij leveren zowel zorg voor volwassenen als voor jeugdigen. In onderstaande tabel is het aantal jeugdige cliënten wat in 2011 eerstelijns psychologische zorg heeft ontvangen opgenomen evenals de opbrengst. Op basis van een expert inschatting van de LVE is de aanname gedaan dat de gemiddelde doorlooptijd van de behandeling voor jeugdigen vergelijkbaar is met de gemiddelden voor de totale populatie van cliënten die zorg hebben ontvangen van eerstelijns psychologen in 2011.

Leeftijd categorie	Aantal cliënten	Opbrengst (mln. euro's)	Totaal aantal consulten	Gemiddeld aantal consulten/ cliënt	Gemiddelde doorlooptijd behandeling (weken)	Financier
0 tot 18 jaar	60.540	€ 21.913.250	257.800	4	21	Zorgverzekeringswet
18 tot 23 jaar	21.100	€ 7.086.720	83.370	4	21	Zorgverzekeringswet
Totaal	81.640	€ 28.999.970	341.170		21	Zorgverzekeringswet

Tabel: 7

Bron: APE productiecijfers 2011, Jaarbericht LVE 2011(gemiddelde doorlooptijd behandeling)

Tweedelijns GGZ: Zorgverzekeringswet

De 2^e lijnszorg voor de Zorgverzekeringswet wordt voor ongeveer 90% van de cliënten geleverd door GGZ instellingen en voor de overige 10% door vrijgevestigden (psychiaters en psychologen) en PAAZ/Puk afdelingen. Voor de zorgverzekeringswet betreft dit het aantal afgesloten DBC's voor jeugdigen tot 18 jaar in 2011, wat overeenkomt met een jaarproductie. Het aantal cliënten voor 2011 wat tot nu toe bekend is bij DBC Onderhoud bedraagt 219.148. Verwachting is echter dat dit een onderschatting is van het aantal cliënten op jaarbasis (ongeveer 20%). Alleen afgesloten DBC's worden ter facturatie aangeboden en opgenomen in de DIS bestanden. Derhalve is bij het aantal cliënten in de Zorgverzekeringswet ook het aantal cliënten uit 2010 opgenomen 262.825, waarbij de aanname wordt gedaan dat dit aantal tevens representatief is voor 2011. Binnen het circuit Jeugd van de GGZ zijn in 2010 tevens 22.850 jeugdigen in de leeftijdscategorie 18 tot 23 jaar behandeld, dit betreft ongeveer 9% van het totaal aantal jeugdigen tot 18 jaar. Deze zijn niet meegenomen in onderstaande tabel 8. De gemiddelde doorlooptijd betreft de doorlooptijd van het openen van de DBC tot het afsluiten van de DBC. Het gemiddelde tarief betreft het gemiddelde landelijke tarief per DBC. De totale omzet is het aantal DBC's vermenigvuldigd met het gemiddeld tarief. In onderstaande tabel 8 zijn voor het jaar 2011 de aantallen en omzet voor de financievorm Zorgverzekeringswet opgenomen.

Zorgsoort	Aantal cliënten in 2010	Aantal cliënten in 2011	Aantal DBC's gesloten in 2011	gemiddelde duur DBC	gemiddeld tarief	Omzet 2011
Klinisch DBC met verblijf	7.493	5.602	5.000	250	€ 48.357	€ 241.785.752
Ambulant DBC zonder verblijf	255.332	213.546	208.109	253	€ 2.311	€ 480.942.707
Totaal	262.825	219.148	213.109	252	€ 3.391	€ 722.728.459

Tabel: 8

Bron: DBC Onderhoud³

Om tot een inschatting van de wachttijden te komen is gekeken naar een aantal variabelen die horen bij een initiële DBC. Dit is eerste DBC binnen het zorgtraject. Bij deze DBC beschouwen we een aantal variabelen:

- A. Start datum ZTR (zorgtraject);
- B. Start datum initiële DBC;
- C. Eerste activiteit met code act_2.xxx (diagnose);
- D. Eerste activiteit met code act_3.xxx en hoger (behandeling).

De volgende wachttijden zijn hierbij gedefinieerd:

- WT1 : dagen tussen A en B (aanmeldwachttijd);
- WT2 : dagen tussen B en C (beoordeling wachttijd);
- WT3 : dagen tussen C en D (behandelwachttijd);
- WT4 : dagen tussen B en D (beoordeling+behandelwachttijd).

Op basis van het aantal in 2011 afgesloten initiële DBC's binnen het circuit jeugd is gekeken wat de wachttijd is tussen de startdatum van de initiële DBC en de eerste behandelactiviteit (WT4 beoordeling: behandelwachttijd). Als gevolg van verschillen in registraties bij de individuele instellingen voor bijvoorbeeld het openen van een DBC (bij eerste telefoontje van de cliënt of bij daadwerkelijke start van zorg) is de variatie in wachttijden groot en is een gemiddelde wachttijd niet representatief. Tevens is er een aantal instellingen die een wachttijd van '0 dagen' hebben, dit is in de praktijk onmogelijk en daarom zijn deze uit de set gehaald. In onderstaande tabel 9 is de verdeling van DBC's over de verschillende categorieën weergegeven. Hieruit blijkt dat in 60% van de gevallen de wachttijd korter is dan 30 dagen en in 80% van de gevallen de wachttijd korter is dan 60 dagen.

Wachttijd (dagen)	%
1 tm 30	60%
31 tm 60	20%
61 tm 90	9%
91 tm 181	8%
182 tm 365	2%
Totaal	100%

Tabel: 9

Bron: GGZ Nederland

Tweedelijns GGZ: ABWZ

De 2^e lijnszorg GGZ zorg in het kader van de AWBZ bevat klinische behandeling langer dan een jaar, begeleid of beschermd wonen en extramuraal begeleiding. De klinische behandeling wordt gefinancierd in Zorgzwaarte Pakketten (ZZP), waarbij de ZZP-B een pakket is inclusief behandeling en een ZZP-C een pakket exclusief behandeling. De categorisering 1 t/m 7 geeft de zwaarte van de ZZP aan. In onderstaande tabel zijn voor de leeftijdscategorie tot 18 jaar het aantal cliënten, aantal ZZP's, de kosten en de gemiddelde doorlooptijd in dagen weergegeven gebaseerd op het jaartal 2010. Het aantal cliënten betreft het aantal cliënten met een ZZP, indien een cliënt meerdere ZZP's heeft is deze dubbel meegeteld in onderstaand overzicht. De doorlooptijd betreft het aantal dagen dat een cliënt in 2010 zorg heeft gehad, het is echter mogelijk dat een cliënt langer dan een jaar in zorg is geweest. De kosten zijn berekend door het volume te vermenigvuldigen met de tarieven uit de nagecalculeerde productieafspraken.

³ Het aantal cliënten onder de ZVW is geteld per instelling. Indien cliënten bij meerdere instellingen zorg hebben ontvangen zijn deze dubbel meegeteld in de rapportage.

AWBZ				
Zorgsoort	Aantal cliënten	Aantal ZZP's	Kosten	Gemiddelde doorlooptijd (dagen)
Intramuraal (ZZP)				
GGZ_B1	2	2	€ 1.245	8
GGZ_B2	4	4	€ 9.632	21
GGZ_B3	11	15	€ 152.739	116
GGZ_B4	6	6	€ 172.216	176
GGZ_B5	36	36	€ 875.616	157
GGZ_B6	1	1	€ 159.360	364
GGZ_B7	2	2	€ 23.805	94
GGZ_C1	6	6	€ 38.303	90
GGZ_C2	34	36	€ 392.066	122
GGZ_C3	99	109	€ 854.810	86
GGZ_C4	8	11	€ 265.924	191
GGZ_C5	25	40	€ 508.231	111
GGZ_C6	2	2	€ 234.363	365
Totaal intramuraal	236	270	€ 3.688.308	146
Zorgsoort	Aantal cliënten	Aantal functies	Kosten	Gemiddelde doorlooptijd (dagen)
Examuraal (functie)				
BG	436	518	€ 1.092.185	162
BH	91	92	€ 10.500	194
PV	21	21	€ 26.149	117
VB	391	435	€ 169.039	255
VP	9	9	€ 9.361	122
Totaal	948	1.075	€ 1.307.234	170

Tabel:10

Bron: APE

4.1.4 LVB

De groep jeugdigen met een lichte verstandelijke beperking bestaat uit jeugdigen tot 18 jaar met een IQ tussen de 70 en 85. Als een jongere in zorg zit voor het 18^e levensjaar is het mogelijk dat de zorg doorloopt tot het 23^e levensjaar, echter in overleg met de werkgroep vallen deze in deze categorie buiten de scope van het onderzoek. Deze jeugdigen kunnen extramurale begeleiding danwel intramurale behandeling of begeleiding ontvangen in bijvoorbeeld een reguliere instelling voor gehandicaptenzorg en bij gespecialiseerde Orthopedagogische Behandelcentra (OBC) of Multifunctionele Behandelcentra (MFC).

Zorg voor jeugdigen met een licht verstandelijke beperking (Jeugd-LVB) wordt krachtens de AWBZ (en mogelijk deels via PGB's) gefinancierd. Hier is sprake van zogenaamde ZZP'en (zorgzwaartepakketten) en extramuraal AWBZ (o.a. voor begeleiding), het gaat om zorgaanpakken. De LVB-instellingen worden in feite indirect, namelijk via de geïndiceerde cliënt gefinancierd door de zorgkantoren. De indicatie gebeurt door het Centraal Indicatieorgaan Zorginstellingen (CIZ). De extramuraal begeleiding uit de AWBZ wordt reeds per 2013 overgeheveld naar de gemeenten (WMO) en valt derhalve buiten de transitie Jeugdzorg (het betreft een interne overheveling binnen de gemeenten). In samenspraak met de opdrachtgever is de scope van de dataverzameling beperkt tot de OBC en de MFC, hierbij wetende dat een deel van de populatie mogelijk behandeling danwel begeleiding krijgt bij een reguliere instelling voor gehandicaptenzorg.

Orthopedagogische Behandelcentra (OBC)

De Orthopedagogische Behandelcentra zijn op verschillende wijzen georganiseerd. Het kunnen zelfstandige centra zijn maar ook afdelingen binnen een groter instellingsverband van bijvoorbeeld een instelling voor gehandicaptenzorg of een instelling voor jeugd- en opvoedhulp.

Jaarlijks vindt vanuit de Vereniging van Orthopedagogische Behandelcentra (VOBC) een instellingsenquête plaats op basis waarvan de brancherapportage opgesteld wordt. Hierin worden het aantal cliënten op peildatum 31 december opgevraagd en het budget, beiden uitgesplitst naar intramuraal en extramuraal. Let wel, deze definitie wijkt daarmee af van de cliëntenaantallen die verzameld zijn voor de provinciale jeugdzorg en de jeugd GGZ. In onderstaand overzicht zijn van de 20 OBC's (afdelingen danwel instellingen) de gegevens over 2011 opgenomen. Voor een tweetal instellingen waren enkel de gegevens van 2010 bekend, hierbij is de aanname gedaan dat 2011 gelijk is aan 2010. In bijlage C is een lijst opgenomen met de OBC's.

Zorgsoort	Aantal cliënten (peildatum 31-12)	Aantal verblijfsdagen (gerealiseerd)	Budget
Totaal Intramuraal	3.702	1.198.121	239.640.451
Totaal extramuraal	3.997	0	65.568.767
Totaal	7.699	1.198.121	305.209.218

Tabel: 11

Bron: Instellingsenquêtes VOBC

Gegevens rondom de wachttijden en doorlooptijden zijn niet opgenomen in de brancherapportage. Hiervoor is onder de 19 OBC's (15 instellingen) een instellingsenquête uitgezet. Eén OBC heeft aangegeven enkel zorg te leveren aan (jong) volwassenen ouder dan 17 jaar. Aangezien het aantal cliënten van 17 jaar nihil is valt deze buiten de scope van het onderzoek. Van de overgebleven 18 enquêtes zijn 6 enquêtes (1 teruggestuurde enquête betrof informatie over 2 OBC's binnen dezelfde instelling) geretourneerd, dit is een respons van 33%.

De wachttijd, gedefinieerd van aanmelding tot start behandeling, varieert sterk tussen instellingen. Voor intramuraal varieert de wachttijd van 1 tot 4 maanden en voor extramuraal 2 maanden. De doorlooptijd van de behandeling in een OBC is lang en bedraagt extramuraal gemiddeld 2 jaar en intramuraal 2 tot 4 jaar. Ook hier zijn weer sterke verschillen tussen instellingen.

Multifunctionele centra (MFC)

Een MultiFunctioneel Centrum (MFC) verleent zorg aan kinderen en jongeren, die naast hun licht verstandelijke beperking een psychiatrische stoornis hebben of bij wie een ernstig vermoeden van zo'n stoornis bestaat. Een MFC is gebaseerd op samenwerking tussen instellingen uit de geestelijke gezondheidszorg en de verstandelijk gehandicaptenzorg. Dit samenwerkingsverband is veelal een gezamenlijke afdeling of onderdeel van een van beide organisaties.

Aangezien het geen volledig zelfstandige organisatie (onderdelen) is, is geen informatie bekend uit jaarrekeningen of bij de brancheverenigingen VOBC en VGN. Daarom is bij de 14 MFC's een instellingsenquête uitgezet om een beeld te krijgen van de cliëntenzorg, personeelssamenstelling, gebouw en overige kosten. Van de 14 enquêtes zijn 6 enquêtes geretourneerd, dit is een respons van 42%. In onderstaande tabel (12) zijn de gegevens van de geretourneerde enquêtes opgenomen. De gemiddelde doorlooptijd en wachttijd in dagen verschilt sterk per MFC, derhalve is opgenomen wat de variatie in gemiddelde doorlooptijd en wachttijd is. Aangezien de respons te beperkt is vormen deze te weinig basis om de gegevens naar alle MFC's te extrapoleren.

AWBZ				
Zorgsoort	Aantal cliënten (stand +instroom)	Opbrengst (euro's)	Gemiddelde doorlooptijd zorg (dagen)	Gemiddelde wachttijd van aanmelding tot start behandeling (dagen)
Intramuraal	157	11.693.163	219 -730 dagen	30-70 dagen
Extramuraal	2.891	8.952.042	168-600 dagen	20-280 dagen
Totaal	3.048	20.645.205		

Tabel: 12

Bron: Instellingsenquête MFC

4.2 Personeelssamenstelling

4.2.1 Cijfers personeelssamenstelling

De personeelssamenstelling is, in relatie tot de frictiekosten, van belang om inzicht te krijgen in de omvang van het aantal medewerkers en de mate waarin instellingen personeel flexibel kunnen inzetten om te anticiperen op de veranderende zorginkoop door gemeenten.

Daarnaast zijn de leeftjidsverdeling, salarisklassen aan de hand van fulltime dienstverbanden (FWG-verdeling) en de gemiddelde duur van het dienstverband van belang om een inschatting te kunnen maken van de hoogte van wachtgeld in geval van afvloeiing van personeel.

Bij PGGM zijn de gegevens met betrekking tot personeelssamenstelling opgevraagd van de Jeugdzorg, GGZ en gehandicaptensector. Er is hierbij geen onderscheid gemaakt tussen patiëntgebonden en niet patiëntgebonden personeel, omdat de aanname is dat in geval van verminderde zorginkoop in beide categorieën sprake kan zijn van afvloeiing.

In onderstaande tabel is de personeelssamenstelling voor de Jeugdzorg weergegeven. Hieronder vallen de Bureaus Jeugdzorg, instellingen voor Jeugd- en Opvoedhulp en Jeugdzorg^{Plus} en LWI.

Totaal aantal FTE Jeugdzorg: 24.103	Duur dienstverband	Aard dienstverband	Verdeling salarisklassen										
	Gemiddelde aantal dienstjaren in branche	Aandeel tijdelijk personeel	Aandeel vast personeel	≤ 20.000	20.001 - 30.000	30.001 - 40.000	40.001 - 50.000	50.001 - 60.000	60.001 - 70.000	70.001 - 80.000	80.001 - 90.000	90.001 - 100.000	>= 100.000
19 en jonger	0,7	6	5	6	5								
20 t/m 24	1,3	123	878	11	538	449	3	0					
25 t/m 29	2,5	85	4.116	1	569	3.034	573	22			1		
30 t/m 34	3,9	24	4.277	1	158	2.096	1.775	240	26	2	3		1
35 t/m 39	4,7	16	3.164	1	99	881	1.535	521	121	11	5	2	3
40 t/m 44	4,9	19	2.861	3	128	744	1.109	652	191	31	9	5	7
45 t/m 49	5,4	17	2.645	3	138	635	924	642	239	45	13	4	18
50 t/m 54	6	13	2.669	0	135	560	819	713	292	84	32	14	33
55 t/m 59	6,7	7	2.207	1	110	485	574	576	290	84	31	15	49
60 t/m 64	7,4	4	965	2	53	256	220	238	116	52	9	4	21
65 t/m 69			2			1		1					
Totaal	4,6	314	23.789	29	1.933	9.141	7.532	3.605	1.275	309	103	44	132

Tabel: 13

Bron: mobiliteitsbestand PGGM 2011, www.jeugdzorggoedwerk.nl (gemiddelde duur dienstverband, tevens bron PGGM)

In de 2^e lijn GGZ is in het merendeel van de instellingen sprake van 'geïntegreerde' instellingen waarin naast jeugdigen ook andere circuits, bijvoorbeeld volwassenen en ouderen worden behandeld. De verdeling van personeel naar de verschillende circuits is echter bij PGGM niet bekend en veelal ook niet bij de instellingen. Om toch een beeld te krijgen van het personeel werkzaam voor jeugdigen is gekeken naar een steekproef uit de personeelsgegevens van de instellingen specifiek voor kinder- en jeugdpsychiatrie, deze steekproef was echter te klein om valide conclusies te kunnen trekken. Aangezien deze aannames niet gekwantificeerd zijn is op basis van de verhouding van het aantal cliënten in het circuit Jeugd en de overige circuits het aantal FTE van het personeel bepaald dat werkzaam is voor de jeugd GGZ. Hierbij is de aanname gedaan dat de verhouding tussen het aantal cliënten van de circuits jeugd en overige circuits gelijk is aan de verhouding van het aantal personeel van de circuits jeugd en overige circuits. Tevens is de aanname gedaan dat de personeelssamenstelling voor circuit jeugd en overige circuits gelijk is. Mogelijk bestaat de personeelssamenstelling voor jeugd in de praktijk uit hoger gespecialiseerd personeel, dit is echter niet in cijfers bekend.

De gemiddelde duur van het dienstverband is niet bekend bij PGGM, deze is op totaal niveau uit de sectorrapportage GGZ 2010 gehaald. Een detail uitwerking van de gemiddelde duur van het dienstverband onderscheiden naar leeftijdscategorieën is niet opgenomen in de sectorrapportage GGZ 2010. De aanname hierbij is dat de gemiddelde duur van het dienstverband in 2009 representatief is voor 2011. In tabel 15 is de spreiding van de duur van het dienstverband binnen de GGZ sector weergegeven.

Totaal aantal FTE GGZ: GGZ totaal: 64.559 Jeugd GGZ: 18.448	Duur dienstverband	Aard dienstverband	Verdeling salarisklassen										
	Gemiddelde aantal dienstjaren in branche	Aandeel tijdelijk personeel	Aandeel vast personeel	<= 20.000	20.001 - 30.000	30.001 - 40.000	40.001 - 50.000	50.001 - 60.000	60.001 - 70.000	70.001 - 80.000	80.001 - 90.000	90.001 - 100.000	>> 100.000
19 en jonger	Onbekend	8	17	15	11								
20 t/m 24		80	835	64	702	140	6	0	3				
25 t/m 29		51	2.313	8	845	1133	315	54	9		0		0
30 t/m 34		18	2.264	3	278	1111	538	272	52	8	3	9	8
35 t/m 39		15	1.930	2	186	781	510	226	133	31	10	13	51
40 t/m 44		16	2.110	3	224	862	547	202	125	64	13	10	76
45 t/m 49		22	2.480	2	255	1026	654	257	119	72	19	11	87
50 t/m 54		26	2.721	2	233	1091	700	299	149	104	33	19	117
55 t/m 59		19	2.440	1	174	958	625	275	149	111	32	27	109
60 t/m 64		17	1.064	1	87	411	230	107	58	89	19	16	64
65 t/m 69			1			0		0					
Totaal	7,1	272	18.176	102	2.994	7.515	4.125	1.693	797	479	127	105	512

Tabel: 14

Bron: mobiliteitsbestand PGGM 2011, sectorrapport GGZ 2010 (gemiddelde duur dienstverband)

Gemiddeld dienstverband in jaren	Procentuele verdeling
< 5 jaar	55%
5-9 jaar	20%
10-14 jaar	9%
15-19 jaar	6%
20-24 jaar	4%
≥ 25 jaar	6%
Totaal	100%

Tabel: 15

Bron: Sectorrapport GGZ 2010

Binnen de Gehandicaptensector geldt evenals voor de GGZ dat ook hier het personeel specifiek werkzaam voor jeugdigen niet geormerkt is. In de enquêtes voor de brancherapportage OBC hebben alle OBC's aangegeven hoeveel FTE werkzaam was in 2011 in de OBC, van een tweetal OBC's is enkel het aantal FTE in 2010 bekend, hiervan is aangenomen dat deze gelijk zijn in 2011. De MFC's betreffen veelal samenwerkingsverbanden tussen instellingen, hierbij is het aantal FTE werkzaam voor de MFC niet altijd vastgelegd, dit is uitgevraagd middels een instellingsenquête. Van de 14 MFC's hebben 6 MFC's de enquête teruggestuurd, dit is een respons van 42%. Aangezien de respons niet volledig is en het aantal instellingen klein kan hiervoor niet geëxtrapoleerd worden. Derhalve is in tabel 16 de personeelssamenstelling van de totale gehandicaptensector opgenomen en in tabel 17 de specifieke informatie over de OBC's en MFC's aangeleverd in de instellingsenquête.

De gemiddelde duur van het dienstverband is niet bekend bij PGGM. De Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland geeft aan dat het bruto verloop in 2009 6,8% bedroeg.

Totaal aantal FTE Gehandicaptensector: Totaal: 106.369	Aard dienstverband		Verdeling salarisklassen									
	Aandeel tijdelijk personeel	Aandeel vast personeel	≤ 20.000	20.001 - 30.000	30.001 - 40.000	40.001 - 50.000	50.001 - 60.000	60.001 - 70.000	70.001 - 80.000	80.001 - 90.000	90.001 - 100.000	> 100.001
19 en jonger	306	434	458	281	1							
20 t/m 24	1.933	8.982	1.578	8.970	337	29	2					
25 t/m 29	710	14.188	454	9.345	4.475	491	129	5				
30 t/m 34	308	12.686	214	2.994	8.308	1.035	385	46	8	3		2
35 t/m 39	267	10.404	138	1.965	6.752	1.270	337	149	40	8	6	6
40 t/m 44	355	11.660	129	2.465	7.239	1.467	386	214	63	22	7	22
45 t/m 49	384	13.564	103	3.054	8.166	1.685	501	229	118	32	22	39
50 t/m 54	412	14.479	71	2.967	8.774	1.834	587	313	148	65	43	82
55 t/m 59	244	10.818	26	2.117	6.301	1.418	464	373	160	39	59	108
60 t/m 64	152	4.080	10	1.005	2.268	460	137	164	94	23	21	49
65 t/m 69	0	3		2	1	1	1					
Totaal	5.071	101.298	3.181	35.165	52.622	9.690	2.929	1.493	631	192	158	308

Tabel: 16

Bron: mobiliteitsbestand PGGM 2011 en Kerncijfers LVG 2009

In tabel 17 staan de resultaten van de instellingenquête die voor dit onderzoek naar 19 OBC's (15 instellingen) en 14 MFC's zijn uitgezet. Eén OBC heeft aangegeven enkel zorg te leveren aan (jong) volwassenen ouder dan 17 jaar. Aangezien het aantal cliënten van 17 jaar nihil is valt dit OBC buiten de scope van het onderzoek. Van de overgebleven 18 enquêtes zijn 6 enquêtes (1 teruggestuurde enquête betrof informatie over 2 OBC's binnen dezelfde instelling) geretourneerd, dit is een respons van 33%. Van de 14 MFC enquêtes zijn 6 enquêtes geretourneerd, dit is een respons van 42%. De respons is te laag om deze voor het aantal medewerkers te extrapoleren naar de gehele OBC en MFC, verwachting is echter dat de opbouw van de personeelssamenstelling weinig zal variëren. Het totaal aantal FTE van alle OBC's samen bedraagt in 2011 5.028 FTE, dit is bepaald op basis van de VOBC instelling enquêtes.

Totaal aantal FTE MFC (o.b.v. enquête)	321	Duur dienstverband	Aard dienstverband		FWG verdeling				
			Aandeel tijdelijk personeel	Aandeel vast personeel	FWG 5-20	FWG 25-35	FWG 40-45	FWG 50-55	FWG 60+
	% verdeling FTE's	Gemiddelde aantal dienstjaren							
jonger dan 25 jaar	9%	1,7	38%	62%	0%	3%	83%	2%	12%
25-35 jaar	41%	3,4	18%	82%	0%	2%	73%	14%	11%
35-45 jaar	27%	7,2	13%	87%	0%	6%	53%	24%	17%
45-55 jaar	18%	8,6	1%	99%	0%	7%	34%	26%	33%
ouder dan 55 jaar	5%	10,0	10%	90%	2%	0%	36%	15%	47%

Totaal aantal FTE OBC (o.b.v. enquête, totaal is 5.028 FTE)	709	Duur dienstverband	Aard dienstverband		FWG verdeling				
			Aandeel tijdelijk personeel	Aandeel vast personeel	FWG 5-20	FWG 25-35	FWG 40-45	FWG 50-55	FWG 60+
	% verdeling FTE's	Gemiddelde aantal dienstjaren							
jonger dan 25 jaar	5%	1,3	58%	42%	3%	6%	64%	27%	0%
25-35 jaar	31%	3,4	26%	74%	1%	7%	68%	14%	10%
35-45 jaar	49%	6,2	14%	86%	1%	16%	67%	14%	2%
45-55 jaar	9%	7,7	8%	92%	6%	19%	47%	19%	9%
ouder dan 55 jaar	6%	14,0	8%	92%	8%	19%	49%	11%	13%

Tabel: 17

Bron: Instellingenquêtes OBC en MFC, totaal aantal FTE OBC op basis van VOBC enquêtes

4.2.2 Cao informatie

Voor de Bureaus Jeugdzorg, instellingen voor Jeugd- en Opvoedhulp en de Jeugdzorg^{plus} is de Cao Jeugdzorg van toepassing. Voor de jeugd GGZ is de Cao GGZ van toepassing en voor de OBC's is de Cao gehandicaptenzorg van toepassing. Als gevolg van verminderde of andere zorginkoop door gemeenten bij instellingen kan het zo zijn dat afvloeiing van personeel noodzakelijk is. De Cao's van de verschillende onderdelen zijn op voor afvloeiing relevante onderdelen, met name wachtgeld, met elkaar vergeleken om de Cao effecten inzichtelijk te maken. In onderstaand overzicht zijn de bepaling van het aantal dienstjaren, de duur en de hoogte van de wachtgeld regeling en de relevante vervalmomenten van de wachtgeld regeling van de verschillende Cao's naast elkaar gelegd. Verschillen treden met name op in de duur van de wachtgeldregeling, pensioenaanspraken en de mogelijkheid tot afkopen.

Wachtgeld	Cao Jeugdzorg	Cao GGZ	Cao Gehandicaptensector
Aantal dienstjaren	<ul style="list-style-type: none"> Bepaald op Cao niveau, anciënniteit uit eerdere dienstverbanden binnen dezelfde Cao tellen mee. 	<ul style="list-style-type: none"> Bepaald op Cao niveau, anciënniteit uit eerdere dienstverbanden binnen dezelfde Cao tellen mee. 	<ul style="list-style-type: none"> Bepaald op Cao niveau, anciënniteit uit eerdere dienstverbanden binnen dezelfde Cao tellen mee.
Duur wachtgeld	<ul style="list-style-type: none"> 3 maanden plus 3 maanden voor elk vol dienstjaar met een maximum van 20 dienstjaren. Indien binnen 5 jaar de leeftijd van 65 jaar wordt bereikt en tenminste 10 dienstjaren bij de instelling heeft volbracht, wordt de duur van het wachtgeld verlengd tot het bereiken van die leeftijd. 	<ul style="list-style-type: none"> 3 maanden plus 3 maanden voor elk vol dienstjaar met een maximum van 20 dienstjaren. Indien binnen 5 jaar de leeftijd van 65 jaar wordt bereikt en tenminste 10 dienstjaren bij de instelling heeft volbracht, wordt de duur van het wachtgeld verlengd tot het bereiken van die leeftijd. 	<ul style="list-style-type: none"> 3 maanden plus 1 maand voor aaneengesloten volle dienstjaren die de medewerker langer dan 3 jaar in dienst is geweest.
Maximum duur	<ul style="list-style-type: none"> 63 maanden 	<ul style="list-style-type: none"> 63 maanden 	<ul style="list-style-type: none"> 38 maanden
Hoogte wachtgeld	<ul style="list-style-type: none"> Laatst genoten bruto salaris incl. vakantiegeld en eindejaarstoeslag: <ul style="list-style-type: none"> Maand 1-6: 100% Maand 7-9: 80% Maand 10-33: 75% Vanaf maand 34: 70% Gedurende wachtgeld periode nooit minder dan 80% van minimumloon (wet minimumloon en minimum vakantiebijslag). Pensioen aanspraken lopen door gedurende wachtgeld periode voor tenminste de helft. 	<ul style="list-style-type: none"> Laatst genoten bruto salaris incl. vakantiegeld en eindejaarstoeslag: <ul style="list-style-type: none"> Maand 1-6: 100% Maand 7-9: 80% Maand 10-33: 75% Vanaf maand 34: 70% Gedurende wachtgeld periode nooit minder dan 80% van minimumloon (wet minimumloon en minimum vakantiebijslag). Pensioen aanspraken lopen door gedurende wachtgeld periode. 	<ul style="list-style-type: none"> Laatst genoten bruto salaris incl. vakantiegeld en eindejaarstoeslag: <ul style="list-style-type: none"> Maand 1-6: 100% Maand 7-9: 80% Maand 10-33: 75% Vanaf maand 34: 70% Gedurende wachtgeld periode nooit minder dan 80% van minimumloon (wet minimumloon en minimum vakantiebijslag). Pensioen aanspraken lopen door gedurende wachtgeld periode. Na 9 maanden is er een afkoop mogelijkheid.
Vervallen (gedeelte) wachtgeld	<ul style="list-style-type: none"> Indien de leeftijd van 65 jaar bereikt wordt. Indien sprake is van arbeid of uitkering (WAO, WIA, WW) wordt dit in mindering gebracht op het wachtgeld. 	<ul style="list-style-type: none"> Indien de leeftijd van 65 jaar bereikt wordt. Indien sprake is van arbeid of uitkering (WAO, WIA, WW) wordt dit in mindering gebracht op het wachtgeld. 	<ul style="list-style-type: none"> Indien de leeftijd van 65 jaar bereikt wordt. Indien sprake is van arbeid of uitkering (WAO, WIA, WW) wordt dit in mindering gebracht op het wachtgeld.

Tabel: 18

Bron: Cao Jeugdzorg, Cao GGZ en Cao gehandicaptenzorg

4.3 Gebouwen

Als gevolg van de transitie kunnen gemeenten minder, andere of zelfs geen zorg meer afnemen van Bureau Jeugdzorg en instellingen. Dit kan tot gevolg hebben dat gebouwen (deels) leeg komen te staan en afgestoten moeten worden. In het merendeel van de gevallen zal het niet direct mogelijk zijn om gehuurde of in eigendom zijnde gebouwen per direct af te stoten. Voor het in detail inzichtelijk maken van de mogelijke frictiekosten is tevens inzicht nodig in de huurvoorwaarden, bestemmingsmogelijkheden en de verkoopbaarheid van een gebouw. Deze gegevens zijn echter niet voorhanden bij TNO (voormalig College Bouw) en uitvraag en onderzoek bij de instellingen zelf reikt te ver voor de toepassing van dit onderzoek. Om inzicht te krijgen in de waarde van de gebouwen en de huurverplichtingen van de instellingen die jeugdzorg leveren is in de individuele jaarrekeningen van de instellingen gekeken naar de restant boekwaarde per 31 december 2011 en de huurkosten in 2011.

De verwachting is dat de frictiekosten voor eerstelijns psychologen in de vorm van gebouwen en overige kosten nihil zijn, derhalve zijn deze niet meegenomen in de rapportage. Voor de Bureaus Jeugdzorg en de instellingen Jeugd- en Opvoedhulp is de verwachting dat het gehele gebouw in gebruik is voor de zorg of de organisatie daarvan voor jeugdigen. Voor de GGZ instellingen en LVB instellingen zal slechts een deel van het gebouw gebruikt worden voor de zorg aan jeugdigen en andere delen van het gebouw voor andere doelgroepen zoals volwassenen en ouderen. Voor de OBC's geldt dat de gemengde instellingen (GGZ instellingen die voor een deel ook LVB-zorg leveren) niet zijn meegenomen bij de boekwaarde van de OBC, maar bij het totaal van de GGZ of J&O. De MFC's zijn samenwerkingsverbanden. Daarom is het niet mogelijk om via de jaarrekening dit gegeven te verzamelen. Hiervoor is de boekwaarde uitgevraagd middels een instellingsenquête. Echter is de variatie erg groot, en is het aantal bruikbare enquêtes dusdanig laag dat deze niet een betrouwbaar beeld geven over het vastgoed en overige kosten dat toe te schrijven is aan de MFC's. Voor de GGZ zijn de restant boekwaarde en de huurkosten toegerekend op basis van de verhouding van het aantal cliënten in het circuit jeugd en de overige circuits (bron: sectorrapportage GGZ 2010). Dit komt neer op een aandeel van 28,6% van de totale restant boekwaarde of huurkosten voor de jeugd GGZ. Verwachting is dat dit een lichte overschatting geeft aangezien het aandeel jeugdigen wat klinisch verblijft lager is dan het aantal volwassenen wat klinisch verblijft.

In onderstaand overzicht zijn de restant boekwaarde en huurkosten weergegeven. In de laatste kolom is weergegeven welk percentage van de instellingen de restant boekwaarde en de huurkosten vertegenwoordigen. In totaal zijn 152 van de 198 jaarrekeningen opgenomen (82%). Van de instellingen die niet zijn opgenomen was op het moment van schrijven geen (actuele) jaarrekening voorhanden. De geretourneerde instellingsenquêtes van de MFC's zijn te onvolledig ingevuld op het onderdeel gebouwen en overige kosten dat deze niet zijn opgenomen. In de GGZ was bij een aantal instellingen sprake van kleine vrijgevestigde praktijken voor tweedelijns zorg, welke eveneens niet zijn meegenomen. Gezien de grote variatie in de huurkosten en restant boekwaarde (€ 21 K. tot € 370 mln.) is het niet betrouwbaar om deze waarden te extrapoleren.

Een aantal instellingen levert in meerdere branches zorg. Een aantal instellingen zijn gecombineerde instellingen en bieden zowel Jeugd- en Opvoedhulp als GGZ. Daarnaast zijn er GGZ instellingen die LVB zorg leveren. Ook onderdelen van LWI's verlenen naast jeugdbescherming en –reclassering ook andere vormen van Jeugd- en Opvoedhulp of LVB-zorg. Zo is de OBC Middelveld onderdeel van het Leger des Heils. In bijlage C zijn de instellingen per branche uitgewerkt en staat bij enkele gemengde instellingen achter de naam tussen haakjes bij welk gegeven de boekwaarde is opgeteld.

Op basis van jaarrekening 2011	Huur kosten	Restant boekwaarde WTzi/WMG	Restant boekwaarde niet WTzi/WMG	% instellingen opgenomen in tabel
Bureau Jeugdzorg	€ 14.093.854	n.v.t.	€ 19.570.226	53%
Instellingen Jeugd- en Opvoedhulp (incl. JeugdzorgPlus)	€ 49.092.109	€ 415.744.106	€ 280.116.591	67%
LWI	€ 3.650.000	€ 27.533.902	€ 41.574.559	71%
Jeugd GGZ	€ 81.939.689	€ 810.437.545	€ 141.483.212	88%
Jeugd LVB (OBC)	€ 17.161.914	€ 325.317.757	€ 34.946.811	100%
Totaal	€ 165.937.566	€ 1.579.033.310	€ 517.691.399	82%

Tabel: 19

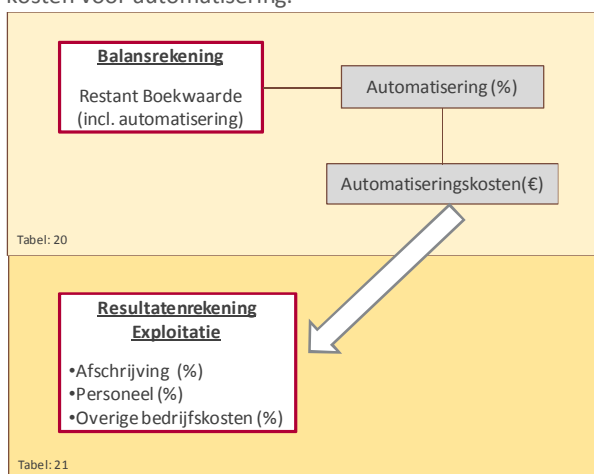
Bron: Individuele jaarrekeningen instellingen

4.4 Overige kosten

Naast de kosten voor gebouwen is de wens om meer inzicht te hebben in de kosten voor automatisering, welke eveneens verplichtingen en daarmee afbouwkosten met zich mee kunnen brengen in geval de gemeente na de transitie geen, andere of minder zorg inkopen bij de Bureaus Jeugdzorg en instellingen.

De kosten voor automatisering bestaan uit investeringen waarover afgeschreven wordt. Deze investeringen komen terug in de restant boekwaarde. Op basis van het percentage automatisering in de restant boekwaarde en een gemiddelde afschrijvingstermijn van 5 jaar zijn de jaarlijkse kosten voor automatisering als gevolg van investeringen inzichtelijk gemaakt. Deze automatiseringskosten zijn onderdeel van de afschrijvingskosten uit de exploitatie. Tevens kunnen er jaarlijkse terugkerende automatiseringskosten in de overige bedrijfskosten van de exploitatie terugkomen.

In onderstaande figuur is weergegeven welke onderdelen uit de jaarrekeningen zijn gebruikt om inzicht te krijgen in de kosten voor automatisering.

Figuur 1

In tabel 20 is onder andere weergegeven welk percentage van de restant boekwaarde van de balans uit automatiseringskosten bestaat, andere onderdelen in de restant boekwaarde zijn o.a. terreinen, gebouwen, grond. Op basis van een afschrijvingstermijn van 5 jaar zijn vervolgens de jaarlijkse automatiseringskosten bepaald. In de laatste kolom is weergegeven welk percentage van de instellingen de restant boekwaarde en de huurkosten vertegenwoordigen.

Op basis van jaarrekening 2011	Restant boekwaarde WTzi/WMG	Restant boekwaarde niet WTzi/WMG	% instellingen opgenomen in tabel	% Automatisering van Restant boekwaarde	Jaarlijkse automatisering kosten o.b.v. 5 jaar afschrijving
Bureau Jeugdzorg	n.v.t.	€ 19.570.226	53%	niet gespecificeerd	niet gespecificeerd
Instellingen Jeugd- en Opvoedhulp (incl. JeugdzorgPlus)	€ 415.744.106	€ 280.116.591	67%	1,5%	€ 2.087.582
LWI	€ 27.533.902	€ 41.574.559	71%	niet gespecificeerd	niet gespecificeerd
Jeugd GGZ	€ 810.437.545	€ 141.483.212	88%	2,7%	€ 5.140.372
Jeugd LVB (OBC)	€ 325.317.757	€ 34.946.811	100%	1,8%	€ 1.275.337
Totaal	€ 1.579.033.310	€ 517.691.399	82%		€ 8.503.291

Tabel: 20

Bron: Individuele jaarrekeningen instellingen

In tabel 21 is vervolgens de verdeling van de exploitatiekosten nader gespecificeerd. Aanname hierbij is dat de procentuele verdeling over de verschillende kostenposten voor de instellingen vergelijkbaar is aan de steekproef.

	Personele kosten	Afschrijvingen	Overige bedrijfskosten	Som der bedrijfslasten
Bureau Jeugdzorg	83%	2%	15%	100%
Instellingen Jeugd- en opvoedhulp (incl. Jeugdzorg Plus)	72%	3%	25%	100%
Jeugd GGZ	75%	5%	20%	100%
Jeugd LVB (OBC en MFC)	71%	6%	23%	100%

Tabel: 21

Bron: Steekproef individuele jaarrekeningen instellingen, brancherapportage jeugdzorg 2010 (Bureau Jeugdzorg incl. LWI met BJZ taken)

Bijlage A: Overzicht gegevensbronnen

- Brancherapportage Jeugdzorg 2010
- Kamerbrief toegankelijkheid Jeugdzorg 24 oktober 2011
- Uitvoeringsprogramma's Jeugdzorg 2012 van de provincies
- Jaarverslag kindertelefoon 2010
- Informatie uit systeem BIJ Ministerie V&J

- Sector rapportage GGZ 2010
- Jaarbericht LVE
- DIS dataset DBC Onderhoud
- APE bestand 2010

- Kerncijfers LVG 2009 Vereniging Orthopedagogische Behandelcentra
- Instellingsenquêtes 2010/2011 verzonden door de Vereniging Orthopedagogische Behandelcentra ten behoeve van actualisatie van de brancherapportage
- Instellingsenquêtes verzonden door Capgemini aan de instellingen met een OBC en MFC

- PGGM mobiliteitsbestand 2011
- www.jeugdzorggoedwerk.nl
- Kerngegevens personeel VGN (door VGN aangegeven bron: PGGM, CBS, Vernet)

- Jaarverslagen van de individuele instellingen (2010/2011)

- Cao GGZ
- Cao Jeugdzorg
- Cao Gehandicaptenzorg

Bijlage B: Format databestand

1. Cliëntenzorg

zorgsoort	Eenheid	Aantal	Opbrengst (euro)	Gemiddelde doorlooptijd	Gemiddelde wachttijd	Financier
Totaal						

2. Personeelssamenstelling

Totaal aantal FTE Jeugdzorg: 24.103	Duur dienstverband	Aard dienstverband		Verdeling salarisklassen										
	Gemiddelde aantal dienstjaren in branche	Aandeel tijdelijk personeel	Aandeel vast personeel	<= 20.000	20.001 - 30.000	30.001 - 40.000	40.001 - 50.000	50.001 - 60.000	60.001 - 70.000	70.001 - 80.000	80.001 - 90.000	90.001 - 100.000	>= 100.001	
19 en jonger														
20 t/m 24														
25 t/m 29														
30 t/m 34														
35 t/m 39														
40 t/m 44														
45 t/m 49														
50 t/m 54														
55 t/m 59														
60 t/m 64														
65 t/m 69														
Totaal														

3. Gebouw en overige kosten

Op basis van jaarrekening 2011	Huur kosten	Restant boekwaarde WTZi/WMG	Restant boekwaarde niet WTZi/WMG	% Automatisering van Restant boekwaarde
Bureau Jeugdzorg				
Instellingen Jeugd- en Opvoedhulp (incl. JeugdzorgPlus)				
LWI				
Jeugd GGZ				
Jeugd LVB (OBC)				
Totaal				

Bijlage C: Overzicht opgenomen instellingen per branche

Bureaus Jeugdzorg (incl. LWI's met gemandateerde Bureau Jeugdzorg taken)

<ul style="list-style-type: none"> • Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam • Bureau Jeugdzorg Drenthe • Bureau Jeugdzorg Flevoland • Bureau Jeugdzorg Friesland • Bureau Jeugdzorg Gelderland <p>LWI's met BJZ taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leger des Heils Jeugdzorg & Reclassering • Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn • William Schrikker Stichting Jeugdbescherming 	<ul style="list-style-type: none"> • Bureau Jeugdzorg Groningen • Bureau Jeugdzorg Haaglanden • Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland • Bureau Jeugdzorg Limburg • Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant • Bureau Jeugdzorg Noord-Holland 	<ul style="list-style-type: none"> • Bureau Jeugdzorg Overijssel • Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam • Bureau Jeugdzorg Utrecht • Bureau Jeugdzorg Zeeland
--	--	--

Instellingen voor jeugd en opvoedhulp (bron branche rapportage Jeugdzorg 2010)*

*Instellingen met "(GGZ)" achter de naam zijn bij de gegevens voor restantboekwaarde en overige kosten mee geteld met de gegevens voor Jeugd GGZ.

<ul style="list-style-type: none"> • Altra • Avenir • Cardea Jeugdhulpverlening • Combinatie Jeugdzorg • CWZW Gelderland (LWI) • De Bascule (GGZ) • De Rading • De Zuidwester • Elker • Entrea • Flexus • Frentrop De Widdonck/TGV • Gereformeerd Jeugdwelzijn (LWI) • Hoenderloo Groep • Lijn5 Regiokantoor Apeldoorn (voorheen Nové) 	<ul style="list-style-type: none"> • Lijn5 Regiokantoor Utrecht • Horizon • Jarabee • Juvent jeugd en opvoedhulp Zeeland • Kabouterhuis (GGZ) • Kompaan • Leger des Heils JZ & Reclassering (LWI) • Lindenhout • LSG-Rentray • Maashorst • Maatschappij Zandbergen • Mutsaersstichting (GGZ) • OCK Het Spalier • Oosterpoort • Parlan 	<ul style="list-style-type: none"> • Rubicon Jeugdzorg • Spirit • Stek Jeugdzorg • Stichting Jeugdformaat • Stichting Jeugdhulp Friesland • Stichting Timon • Tender • Trajectum • Triade Boschhuis • Trias Jeugdhulp • TriviumLindenhof ZHZ • William Schrikker Groep (LWI) • XONAR • Yorneo (J&O)
---	--	---

Instellingen voor Jeugdzorg^{Plus}

<ul style="list-style-type: none"> • Almata, Jeugdzorg^{Plus} • Avenier • De Hoenderloo Groep (J&H) • De Lindenhorst 	<ul style="list-style-type: none"> • Het Poortje Jeugdinstellingen • Horizon (J&H) • LSG-Rentray (J&O) • Stichting Jeugdzorg St. Joseph 	<ul style="list-style-type: none"> • Stichting OG de Helderling • Stichting Parlan (J&O) • Stichting Spirit (J&O) • Stichting Tender (J&O)
--	---	--

GGZ instellingen (bron: DBC-Onderhoud)*

*Individuele 1^e lijn psychologen en vrijgevestigde psychiaters/psychologen zijn niet in het overzicht opgenomen. Instellingen met "(J&O)" achter de naam zijn bij de gegevens voor restantboekwaarde en overige kosten mee geteld met de gegevens voor Jeugd en Opvoedhulp.

Noord (Drenthe; Friesland; Groningen)		Noord West (Noord-Holland; Utrecht)	
Yorneo, Jeugdzorg Drenthe	Zorgmaatwerk BV	GGZ NHN	CrisisCare
GGZ Drenthe	Stichting Accare	De Bascule (J&O)	Stichting Symfona Groep
Lentis	Verslavingszorg Noord Nederland	Arkin	Dr. Henri van der Hoevenstichting
GGZ Friesland Jeugdhulp Friesland	Elker (J&O)	Stichting Nehemia Hulpverlening	Centrum Maliebaan
Pi-groep	Stichting Ter Wille	Stichting Kram	Lievegoed Zorggroep
Centrum Buitenpost	Het Behouden Huys (Assagioli)	NPI	Stichting Eleos
Fier Fryslan	Molendrift BV	Stichting Jeugdriagg NHZ	Stichting Het Helen Dowling Instituut
Stichting in de Bres	Instelling voor Cognitieve- en Gedragtherapie	Sinai Centrum	Stichting Nijmeegs Kenniscentrum
		Stichting Triversum	Stichting Zonnehuizen Kind en Jeugd
		InGeest	Esens (Illuminatus)
		Stichting De Praktijk	Stichting RIAGG Amersfoort
		Stichting Psygro	
		Interapy B.V.	
Oost (Flevoland; Gelderland; Overijssel)		Zuid (Limburg; Noord-Brabant; Zeeland)	
MoleMann Mental Health Clinics B.V.	Stichting FPC Oldenkotte (De Tender)	Virenze	Stichting Amarant
Bosman GGZ	Iriszorg	Ama Cura	RIBW Midden-Brabant
St. Therapeutisch Centrum Flevoland	Ontwenningscentrum De Wending	Riagg Maastricht	Stichting Kompaan en de Bocht (J&O)
Stichting GGZ Meerkanten (GGZ Centraal)	Hendriks en Roosenboom (Locatie 0)	Stichting RIAGG Zuid	Stichting Tilburg Mentaal
Pompe Stichting Loc. Kairos	Stichting Ambulatorium OGH	Orbis Geestelijke Gezondheidszorg	GGZ westelijke noord brabant
Kinder- en Jeugdpsychiatrie Karakter	HSK Groep	Stichting Mondriaan Zorggroep	GGZ Breburg Groep
Stichting Solutions Center	VGG Zorg	GGZ Noord en Midden Limburg	Reinier van Arkel
	Stichting Mediant	Mutsaersstichting	Novadic Kentron
		Zorgverlening PGZ	Stichting Oosterpoort (J&H)

Max Ernst (regio Arnhem, Twente, Groningen)	RIAGG over de IJssel (Zwolle)	Noordoost Brabant	Tender (J&H)
Pro Persona (Stichting GGZ Nijmegen)	Dimence	Buro van Roosmalen psychotherapie	Psychologisch Expt van Gurchom & Partners B.V.
Leo Kannerhuis	Stichting Tactus	FPP de Horst/ FPI de Rooyse Wissel	Kompaan en de Bocht (J&O)
	LSG Rentray (J&O)	Rubicon (J&O)	Apanta
		EDT Maastricht	Stichting Psycho Eindhoven
		GGZE (De Grote Beek)	Stichting Emergis
			Stichting Wonen en Psychiatrie
			Psychotherapeutisch Centrum de Viersprong
			GGZ Oost brabant

Zuid West (Zuid-Holland)

Stichting GGZ Delfland	Yulius
Academisch Centrum KJP Curium	Stichting De Hoop (inc. Stichting Chris)
Stichting Delta Psychiatrisch Centrum	Stichting de Jutters
Bouman GGZ	Parnassia Bavo Groep
Stichting Kijvelanden - Het Dok	Stichting Rivierduinen
Europsyche	Stichting Mozaik
Transparant Centrum voor GGZ	Stichting de Brug
Stichting de Vruchtenburg	Stichting H+B Jeugd GGZ
Riagg Rijnmond Noord-West	Ortys Research / Depressie Centrum
	Fortagroep
	Stichting 1nP

Orthopedagogische behandelcentra (OBC) en Multifunctionele Centra (MFC's)

OBC's	MFC's
Ambiq	Ambiq
Drieversdale	Vitree Almere
Idris	Vitree Kampen/Zwolle
Iipse de Brugge	Amares
Juvent	Centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie Herlaarhof
koraalgroep Gastenhof	De Banjaard
koraalgroep De La Salle	De Bascule
Kwadrant 's Heeren Loo (4 regio's)	MFC LVG Gastenhof en De La Salle - Koraalgroep

Lijn5	Karakter MFC LVG
LSG-Rentray Michaelshoeve	Kristal
LSG-Rentray Nieuwmarke	Centrum Psychiatrie & Verstandelijke beperking
LSG-Rentray Zonnehuizen	MFC OPSY
Middelveld	MFC De Paladijn
Pameijer LVG	MFC Pameijer LVG/Bavo Europoort
Pluryn	
Tjallingahiem	
Vitree	

Bijlage D: Overzicht afkortingen

AMK	Advies en Meldpunt Kindermishandeling
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BJZ	Bureau Jeugdzorg
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
DBC	Diagnose Behandeling combinatie
DIS	DBC Informatie Systeem
JB	Jeugdbescherming
Jeugd-GGZ	Jeugd Geestelijke Gezondheidszorg
Jeugd-LVG	Jeugd Lichamelijk Verstandelijk Gehandicaptenzorg
JB	Jeugdbescherming
JR	Jeugdreclassering
LVE	Landelijke Vereniging van Eerstelijns psychologen
LWI	Landelijk Werkende Instelling
MFC	Multifunctioneel Centrum
OBC	Orthopedagogisch Behandelcentrum
ZZP	Zorgzwaarte Pakket